

OB 29. NOVEMBRU DNEVU REPUBLIKE

29. november, Dan republike proslavljamo že nekaj let zapovrstvo v družbeni in politični situaciji, ki ni nikakor več v skladu z ideali, ki so jih imeli pred seboj tvorca nove federativne in socialistične republike Jugoslavije. Pri tem je žalostno, da se v teh težkih trenutkih izgublja energija na nepomembnih, kratkoročnih konfliktih in problemih, medtem ko se razreševanje temeljnih problemov te države vedno bolj odlaga. Prišli smo v takšno situacijo, da se zavedamo predvsem blokad v našem političnem in ekonomskem življenju, ne znamo in ne moremo pa te blokade preseči. V državi, ki jo pretresajo nacionalni konflikti, socialna in politična kriza ter nezadovoljstvo, ne morejo biti glavni problemi rešljivi preko govorniškega odra ali časopisnih člankov. Prav tako cele vrste problemov ne morejo rešiti delne rešitve v zakonih. Problem jugoslovanske družbe je globlji in večplasten ni tako rešljiv z obrobnimi popravki sistema, ampak s temeljitimi reformami.

Danes govorimo o treh reformah, ki naj bi jih izvedli: reformi ekonomskega sistema, političnega sistema ter zveze komunistov. Bolj ko se približujemo izvedbi teh reform, več problemov in vprašanj se pojavlja. O tabujih, ki so nekdaj bili nedotakljivi in so v veliki meri krivi za krizo v jugoslovanski družbi, danes razpravljamo, vendar premalo ali skoraj nič ne naredimo zato, da bi se v realnem življenju odpevali različnim ideološkim zablodam in njihovim posledicam. Vse preveč je raznih blokad, ki dušijo akcijo.

Nas delavce v tem trenutku najbolj prizadene padec realnega standarda. Ob tem se zavedamo, da je naš materialni položaj predvsem posledica stanja v ekonomiji in politiki in da je tudi za razreševanje našega materialnega stanja potrebno izvesti celovite reforme tako v politični, kot v ekonomski sferi. Pri tem je nujno, da se te reforme izvedejo istočasno. Nemogoče je namreč, da kakršnekoli temeljite rešitve na ekonomskem področju dosežemo brez razrešitve političnih vprašanj.

Ne predstavljamo si hitrejšega razvoja brez rušitve blokad, ki dušijo to gospodarstvo. Tu mislimo predvsem na celo vrsto predisov, ki omejujejo iniciativo delovnih kolektivov in posameznikov, ki na podlagi ideologije predvsem prepovedujejo, ne dajejo pa možnosti za razvoj. Ob tem je jasno, da v današnjem času sprostitev iniciativ, ki so v delovnih kolektivih in pri posameznikih, ni možno brez resnične demokracije in nacionalne suverenosti. Zato dajemo podporo politikam, ki je demokratična in ki varuje našo nacionalno suverenost, na drugi strani pa zahtevamo od te politike predvsem korenite posege in predvsem rezultate, ki bodo vidni v našem boljšem življenju. Od obljub se ne da živeti, zato naj se končno v tej državi že nekaj resnično premakne.

KOMENTIRAMO

Kako do konca leta?

Paradoks letošnjega leta je, da bo izredno dolgo in, da bo prehitro minilo. Predolgo bo zaradi nenehno potrebnih naporov in obremenitev pri premagovanju težav in problemov, ki nas tarejo v Železarni Štore in morda prekratko, da bi res uspeli uresničiti vse potrebno za premaganje krize.

Podatki prvih devet mesecev letošnjega leta kažejo, da smo se zelo uspeli približati ciljem programa za odpravo motenj v poslovanju, ki smo si ga kot akcijski plan zastavili za objektivizacijo meril potrebne uspešnosti, po izredno hudih težavah konec januarja v jeklarni, zaradi izpada pečnih transformatorjev. Če bi obveljali vsaj tisti pogoji za gospodarjenje, ki so veljali ob nastanku našega programa in, če bi pravočasno stopila v veljavo takrat že napovedana odprava cenovnih disparitet, bi cilje programa tudi dosegli in presegle. Žal se je vsesplošna kriza nadaljevala in se poglobljala tudi še po sprejetju majskega ukrepov. Posledice so tu in vidne bolj ali manj na vseh področjih. Ves naš trud in napori pa so vseeno pripomogli, da se naše poslovanje relativno ni poslabšalo in, da ga, čeprav težko, obvladujemo. S tem si ohranjamo možnost za izhod iz krize v tistem trenutku, ko bo ta minila. Ali je res že čas za optimizem? Vsaj dva močna argumenta govorita temu v prid.

Rezultate prvih devet mesecev smo že obravnavali. Analize in različne primerjave znotraj SOZD Slovenske železarne, v panogi črne metalurgije Jugoslavije in tudi izven nje, potrjujejo realnost naših preteklih napovedi in utemeljujejo pravilnost številnih poslovnih odločitev, ki so in še spreminjajo tudi naše delo, miselnost in učinkovitost.

Danes že razpolagamo s podatki, da je v svetu konec krize črne metalurgije. Železarne, ki so v tem obdobju pravilno reagirale in se pravočasno prestrukturirale, danes beležijo izredne poslovne uspehe ob doslej največji proizvodnji in porabi jekla v svetu. Z določenim časovnim zamikom so se svetovni trendi doslej vedno odrazili tudi pri nas. Ta čas moramo tudi mi izkoristiti za preobrazbo naših potencialov in pri tem vložiti maksimalne napore za obvladovanje problemov današnjega trenutka. Danes si moramo zaslužiti za bodočnost in to naj bo apel, da si v mesecih november in december z maksimalnimi napori zadržimo naše pozicije na domačih in tujih trgih in, da si odpremo tudi nove možnosti. S polnim angažiranjem in uspešnim delom si bomo omogočili tudi na področju delitve sredstev za osebne dohodke večje možnosti.

Podpredsednik poslovnega odbora
Boris Marolt, dipl. ing.

*Za praznik republike čestitamo
vsem delavcem in upokojevcem*

**Samoupravni organi
Kolektivni poslovodni odbor
Družbenopolitične organizacije
Uredništvo**

Smo pred zaključkom velike investicije

O stanju investicije »POSODOBITEV PROIZVODNJE JEKLA V VALJARNI II« je pripravil informacijo vodja investicij tov. Slavko Plevnik in odgovorni vodja projekta tov. Ferdo Haler za obravnavo na delavskem svetu delovne organizacije in za splošno informiranost vseh zaposlenih.

Investicija, ki smo jo pričeli izvajati pred dvema leti prehaja v zadnjo fazo izgradnje. Vsi projekti so v celoti končani.

Gradbena dela so končana po fizičnem obsegu 75 %, v celoti pa bodo končana do 30. aprila 1989. Dokončan je aneks z zakloniščem, strojnica in trafo postaja. Dokončana je povezovalna kineta za energetiko od polja C preko D in temelji peči, dimnih kanalov in dimnik z zakladalno napravo ter kabino.

Prav tako je končan hidravlični prostor za peč in ogrodje ter temelji valjčnic od peči do valjčnega ogrodja in do toplih škarij.

Dokončan je temelj ogrodja in grebenjakov, montažna postaja, stikalna postaja, podložna plošča za hladilno klop, tople škarje in valjčnica do hladilne klopi.

Vsa uvozna oprema od firme OFU (Avstrija) za ogrevano peč in firme MH (Švedska) za valjarsko opremo je v celoti dobavljena in skladiščena v ŽS. Carinske dajatve še niso poravnane za ca. 45 % uvozne opreme MH (Švedska). Peč, ki jo je izdelala ŽS tozd Vzdrževanje je v glavnem izdelana in je v fazi zaključka montaže.

Strojna oprema izdelana v Metalni Maribor za valjarniško opremo je izgotovljena 90 %. Montažo valjarniške opreme iz uvoza in domačo vrši tozd Vzdrževanje in je montirana ca. 15 %.

Projektiranje je končano. Energetski del je 80 % dobavljen in je v fazi montaže. Asinhronski pogoni so dobavljeni v višini 80 %, ostalo bo RK dobavil do 15. 12. 1988. Istosmerni pogoni so gotovi 70 % in bodo vključeno z glavnim motorjem dobavljeni v februarju 1989.

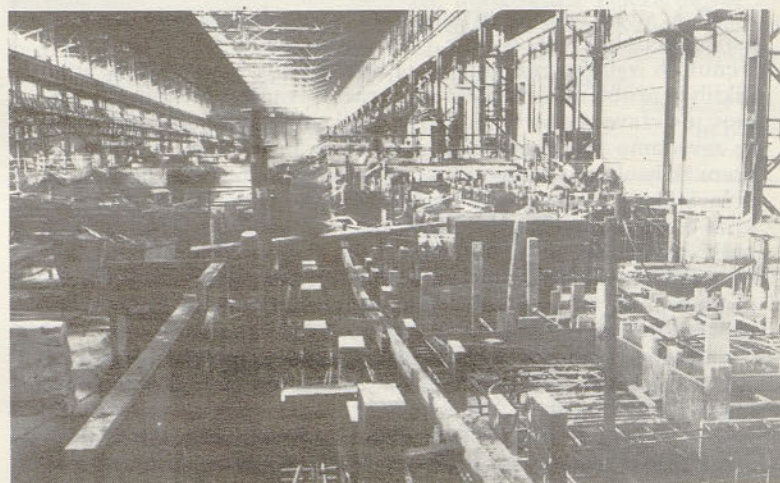
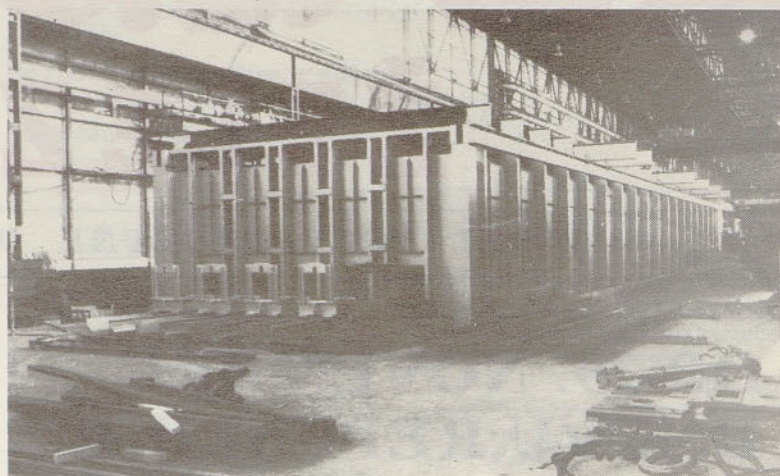
Po veljavnem gantogramu bo v glavnem vsa ostala usmerniška regulacijska in pomožna oprema dobavljena do konca 1988. Programska oprema in nekatera specifična oprema bo dobavljena do konca aprila 1989.

Zaključek montaže, ki poteka, bo zaključen v juliju 1989 s tem, da bo možno nekatere stroje preizkušati že v juniju 1989.

Obzidava koračne peči, ki jo vrši Vatrostalna Jesenice je v fazi izdelave stropne opeke. Z obzidavo peči prične Vatrostalna februarja 1989, dela pa bodo končana v aprilu 1989, končana je obzidava dimnega kanala in dimnika.

Investicija je bila načrtovana s finančno konstrukcijo v dveh etapah: prva etapa je bila zaključena in pokrita v višini 23.745.289 din. Zaradi tekoče inflacije se je investicijska vrednost investicije povečala in znaša nova eskalirana vrednost 68.007.000 din.

Ana T.

PROIZVODNJA V DEVETIH MESECIH

Uspešnost ali neuspešnost fizične proizvodnje sta tako glede količine kot kvalitete vedno odvisna od merila za primerjavo, torej sta le relativna. Glede na okoliščine v letošnjem letu smo si za merilo izbrali akcijski program za odpravo motenj v poslovanju. Le doseganje ciljev tega programa je pot do uspeha oz. do premostitve ogromnih problemov, ki so nastali v februarju in marcu z izpadom eno in polmesečne proizvodnje jeklarne zaradi okvar pečnih transformatorjev. V akcijskem programu smo omenili tudi možne negativne vplive zunaj DO: ukrepi, delovanje trga, itd. ter dopustili objektivizacijo negativnih vplivov znotraj DO, kar pa oboje pomeni lahko le dejstva, ki učinkujejo negativno na dosežke.

Glede na doseženo po devetih mesecih vendarle verjetno smemo govoriti o uspešnosti na vrsti področij, kar je prispevalo k boljšemu ali slabšemu doseganju ciljev akcijskega plana. Odstopanja so večinoma znotraj dopustne tolerance 5 %, kar je glede na ostro zastavljene cilje, uspeh.

Fizično proizvodnjo smo dosegli z indeksom 97,1. Cilj nam je bil 244.287 ton, dosegli pa smo 237.246 ton. Ob tem se je dvignil kvalitetni asortiman, povečal se je delež izvoza v celoti in še posebej na konvertibilni trg, zaloge surovin in repromaterialov so na optimalnem minimumu, produktivnost je na 100 %, število nadur se je bistveno zmanjšalo in le še za 5 % prekoračujemo cilj akcijskega programa. Stroškovno se je delež DS in TOZD skupnega pomena v celotni realizaciji in še posebej v eksterni realizaciji v primerjavi z leti poprej, ponovno začel relativno zmanjševati.

Seveda so bile možnosti in pogoji za doseganje zastavljenih ciljev različni. Na področju litine in strojne obdelave se praktično že vse leto srečujemo s posledicami krize na tržišču, ki se kaže kot posledica težav skoraj celotnega gospodarstva pri nas. Preusmeritev na druge trge je možna, zahteva pa čas in predvsem velike napore glede kvalitete proizvodov. Na področju livarne I in mehanske obdelave, smo se akcijskemu programu približali z 90,5 % le na valjih, medtem ko smo pri kokilah na indeksu 66,1 in litini v celoti le na 54,5. Predvsem v zadnjem obdobju pa se kažejo že posledice težav, v katerih se nahajajo jugoslovanske železarnice in pa dejstvo, da nismo uspeli obnoviti naročila za ZSSR.

Tudi v livarni II so se akcijskemu planu le približali z 91,2 %, namesto 7.357 t so dosegli 6.711 t. Poleg nekaterih tehnoloških težav je to tudi posledica poslovnih odločitev, da z našo kvaliteto in vrednostjo ulitkov agresivno nastopamo na trgu doma in poskušamo izpad ulitkov brez cene nadomestiti z izvozom. Prvi rezultati so že tu.

Boljši so rezultati pri proizvodnji in predelavi jekla. Le v jeklarni nismo dosegli ciljev akcijskega plana, vendar le pri gredicah iz C jekel, kjer je indeks 92,1. Planirali smo 57.924 t, dosegli pa 53.359 t. Pri legiranih jeklih smo dosegli celo več od planiranih 44.177 t, namreč 44.999 t, kar pomeni indeks 101,9. Seveda se nedoseganje tonaže v jeklarni močno pozna v skupnem seštevku. Vzroke smo navajali sproti. Poglavitna pa je ugotovitev, da redni remonts trajajo dalj od planiranih časov, da je zastojev, ki so posledica ponavljajočih napak, preveč: regulacija elektrod, vodno hlajeni paneli in oboki, jakotočni vodi itd. Tudi tehnoloških problemov je še vedno precej. Njihova obvladljivost pa je res otežena z zelo zoženim manevrskim prostorom zaradi vrste problemov, ki jih poskušamo kar največ reševati sproti, ob vodenju zahtevne proizvodnje.

Kar navajeni smo že, da obe valjarni in jeklovlek presegajo zastavljene cilje. Tudi tokrat je tako. V valjarni I so akcijski plan dosegli z indeksom 101,1 v valjarni II s 100,9 in v jeklovleku s 103,1. Prav pri teh TOZD je najbolj prisoten vpliv zahtevnih asortimanov oz. delež proizvodnje za izvoz. V valjarni I je v porastu proizvodnja drobnih, nizkoprodukc-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Presežki delavcev in program izobraževanja za poklic metalurg IV.

Presežki delavcev so v času intenzivnega prestrukturiranja gospodarstva zelo prisotna tema. Odpiranje organizacij okolju, trgu, pomeni tudi težnjo po moderniziranju, drugačni organiziranosti oziroma razporenosti kadrov, kot tudi novih vrednotah, normah in načinih obnašanja. Presežki ne nastajajo samo zaradi uvajanja tehnoloških sprememb (tehnoški presežek), ampak jih je lahko še več ob opustitvi le-teh (ekonomski presežek), zato je to neprijetno posledico nesmiselno razmejevanja.

Dejstvu se ni mogoče izogniti, poskrbeti pa moramo za ublažitev posledic, za objektivnost in humanost pri reševanju, za kar se zavzema tudi republiški sindikat. Glede na socialno varnost sta možna samo dva načina reševanja:

- zagotovitev ali izboljšanje socialnega položaja z izobraževanjem in premeščanjem na enako ali bolj plačana delovna mesta;
- poslabšanje socialnega položaja s premeščanjem na slabše plačana delovna mesta in v skrajnem primeru izguba zaposlitve.

Ključni problem presežkov delavcev je, poleg idej o novih proizvodih in sredstvih za realizacijo idej, usposobljenost-izobrazba zaposlenih. To pa vključuje tudi sposobnost sprejemanja novih vrednot in vzorcev vedenja, kot so: visoka kakovost izdelkov, odnos do materiala in energije kot redkih dobrin, zaščita naravnega okolja, delovna disciplina, podjetnost in iniciativnost ljudi, novi motivacijski način vodenja, fleksibilnost, rotacija dela itd. Železarna Štore je začela med prvimi zaznavati probleme ob odpiranju trga in ukinjanju »državne zaščite«.

Pokazale so se neracionalnosti nekaterih proizvodnih, organiziranosti in razporeditve kadrov. Pojavile so se tudi ocene o številu presežka zaposlenih, mnogo večje od števila delavcev, katerih zaposlitev je bilo potrebno reševati zaradi ukinitve proizvodnje grodla. Vendar se problema nismo lotili s sestavljanjem spiskov, ampak s posameznimi programi na najbolj občutljivih točkah. Eden izmed njih je program izobraževanja za metalurške poklice IV. stopnje izobrazbe. S programom smo želeli reševati kombinacijo problemov:

- slabše rezultate zaradi pomanjkljivih metalurških znanj,
- kadrovske presežke,
- ni dotoka delavcev z metalurškimi znanji in ne odziva na razpis štipendij za IV. stopnjo metalurške smeri,
- potrebe po kadrih s kombiniranimi znanji za ključna dela v proizvodnih obratih,
- odklanjanje zaposlovanja štipendistov.

(Nadaljevanje z 2. strani)

PROIZVODNJA V DEVETIH MESECIH

tivnih profilov in tudi specialnih profilov. V valjarni II je vedno več dela za izvoz, prav tako v jeklovleku, kjer je skoraj že pol proizvodnje namenjeno tujemu trgu. Prilagajanje vedno večjim zahtevam trga glede kvalitete in rokov dobav in vrsta težav, s katerimi se dnevno srečujemo, sta problema, ki se izključujeta, zato je obvladovanje proizvodnje pod tako zaostrenimi pogoji še zahtevnejše. Zahteva vrsto dobro organiziranih prilagajanj, menjav programov, tudi obvladanih improvizacij, predvsem pa veliko strokovnega znanja, izkušenj in truda.

Skupno dosežena proizvodnja je torej 237.248 t. Za primerjavo navajamo proizvodnjo prvih devet mesecev v preteklih dveh letih. Leta 1986 smo brez plavža proizvedli 247.704 t, leta 1987 pa 237.827 t. V primerjavi posameznih TOZD smo letos proizvedli v jeklarni ca. 1.000 t več kot lani leta 1986 in 9.500 t več kot leta 1987, ko smo imeli v jeklarni nesrečo. Valjarna I je na približno enakem nivoju vsa leta, valjarna II je letos na enakem nivoju kot lani in ca. 4.300 t nižje kot leta 1986. Odgovor je v asortimanu. Proizvodnja v jeklovleku je konstantno v porastu po ca. 1.000 t letno. Največji je letos izpad v livarni I, kjer za obema letoma poprej zaostajamo samo na litini za ca. 10.000 t. Pri obdelanih valjih in pri obdelani litini je ta padec občutno manjši in ne vpliva na nivo DO. V livarni II je v primerjavi z letom 1986 proizvodnja prvih 9 mesecev za 1.100 t večja.

Za zaključek naj navedemo le še podatek, da se je kljub vedno zahtevnejšemu programu in omejenim možnostim ter večkrat otežkočnim pogojem za vodenje proizvodnje, izplen v večjem delu izboljšal, izmeček pa zmanjšal. Reklamacije so sicer v porastu in tudi vedno ostrejšje, kar pa je razumljivo glede na dogajanja na tržišču in resno opozorilo za kvalitetno delo in upoštevanje parametrov kvalitete.

Način izvajanja programa je: poslati na usposabljanje iz dela določeno število delavcev, s tem sprostiti delovna mesta, katerih dela začasno opravljajo drugi zaposleni. Ob vrnitvi delavcev, ki so pridobili poklic, zasedejo ustrezna delovna mesta v proizvodnji. Ti programi naj bi potekali kontinuirano, tako da bi bila po vrnitvi prve poslana na šolanje druga skupina zaposlenih.

V začetku oktobra 1988 sta pričeli z izobraževanjem dve skupini zaposlenih v posebej prirejenih izobraževalnih programih za študij iz dela:

- 26 delavcev s končano OŠ, starost do 30 let, za poklic metalurg IV (preoblikovalec, livar-topilec), trajanje izobraževanja 18 mesecev;
- 19 delavcev s končano poklicno šolo strojne smeri, starost do 30 let, in 12 štipendistov iste izobrazbe za pridobitev še enega poklica metalurške smeri (preoblikovalec ali livar-topilec), trajanje izobraževanja 6 mesecev.

Skupini bosta zaključili izobraževanje pomladi 1989. in pomladi 1990. leta - v času, ko bi prišli iz šol metalurgi IV vpisani 1986. in 1987., če bi vpis v redno šolanje uspel.

Gorazd Tratnik

POROČILO O IZVEDBI NATEČAJA ZBIRANJA IDEJ ZA PROIZVODNJO

I. Potek natečaja:

Objava natečaja je bila 21. 6. 1988 (pred dopusti) v informatorju. V prvem mesecu po objavi je prispelo 10 predlogov, kasneje še 4. Natečaj še ni doživel ponovnega vzpodbujanja, čeprav je bil mišljen kot kontinuirana akcija.

Od skupno 14 predlogov je bilo obravnavanih 10, od teh 2 zavrjena, 2 sprejeta, 6 pa jih je potrebno dodatno obdelati.

II. Vsebina predlogov:

- a. Finalizacija proizvodnje:
 - gravurno valjanje
 - upogibanje profilov
 - kosovno brušenje elementov z vzporednimi stranicami
 - izdelava elementov za zvezo
 - proizvodnja tečajev vrat za avtomobilsko industrijo (avtorja vseh predlogov Emil Hernalc in Alojz Gajšek).
- b. Novi proizvodi:
 - izdelki iz šamota (Marjan Mravljak)
 - lite grelnice plošče za štedilnike s plinskim ogrevanjem (Oto Pungartnik).
- c. Proizvodnja industrijske opreme:
 - parno-kondenzacijske turbine
 - visokotlačne batne črpalke za lakirnice, pralnice
 - centrifugalne črpalke
 - program: Jager-kompresorji-elektronika (vsi predlogi Slavko Prešeren)
 - proizvodnja industrijske opreme po izboru iz že obstoječe tehnične dokumentacije (Edvard Hiti, Bojan Božiček).
- d. Predlogi za zmanjšanje stroškov:
 - izboljšanje izplenov in zmanjšanje izmečka (Ivan Judež)
 - kompenzacija jalove energije (France Nosan)

NATEČAJ ZBIRANJA NOVIH IDEJ ZA PROIZVODNJO ŠE TEČE. ČE IMATE IDEJE ZA ZBOLJŠANJE PROIZVODNJE, JIH POSREDUJTE V SLUŽBO ZA INOVACIJE

Plaketa, ki nam je bila podeljena ob proslavi 40-letnice Strojne tovarne Trbovlje.

Posvet o inovacijskih centrih

Posveta sem se udeležil z namenom pridobiti informacije o vzpodbujanju iniciativnosti in podjetništva, pridobivanju novih delovnih mest z realizacijo idej novih proizvajalcev ter povezav teh konceptov z velikimi delovnimi organizacijami.

1. Inovacijski centri imajo koncept:

- so poleg raziskovalnih in tehnoloških parkov oblika koncentracije znanja in visoke inovacijske klime;
- so »inkubatorji-valilnice« novih podjetij, ki jim z nižjimi zagonskimi stroški omogočajo preživetvene možnosti;
- poleg »hi-tech« centrov je v porastu število inkubatorjev splošnega tipa, kar je še posebej zanimivo za vzhodne države in Jugoslavijo, ki ima zaradi ideološkega dogmatizma črno luknjo v strukturi organizacij pri majhnih organizacijah do 35 ljudi ne glede na dejavnost (ni nujna visoko zahtevna tehnologija).

2. Velika podjetja so z inovacijskimi centri povezana na naslednje načine:

- a/ Kot povzročitelj: Inovacijski center v Ulmu (ZRN) je nastal zaradi izgube delovnih mest in tehnoloških viškov, ki jih je povzročila modernizacija velikih podjetij. Cilj osnovanja je dati regiji zametke novih »hi-tech« proizvajalcev.
- b/ Kot vir kadrov in idej: v ZRN ima dve tretjini inovacij, ki jih razvijajo v inovacijskih centrih, poreklo v velikih in srednjih podjetjih.
- c/ Kot način prestrukturiranja: po nekaterih mnenjih (Kos) je prestrukturiranje nemogoče izvesti v velikih podjetjih, pač pa se radikalne spremembe dogajajo zunaj njih, velika podjetja pa jih kasneje absorbirajo in komercializirajo.
- d/ Kot tekmeči in partnerji: izkušnje iz Poljske, kjer je bilo v zadnjih petih letih ustanovljeno ca. 4000 malih podjetij, kažejo predvsem dvojen odnos:
 - mala podjetja so konkurenčna na trgu kadrov in ponudbi intelektualnih storitev, velika se čutijo ogrožena;
 - velika podjetja sofinancirajo programe malih in z njimi zaokrožajo in dopolnjujejo svoje.

3. Reference teh konceptov v Jugoslaviji so naslednje:

- a/ Projekt Instituta Mihajlo Pupin, Beograd o mreži inovacijskih centrov v Jugoslaviji - inovacijske centre pojmujejo kot posrednike informacij, kontaktov, konzultacij.
- Podobne koncepte so predstavile tudi nekatere naše svetovalne institucije.
- b/ Razvijanje »hi-tech« podjetij kot povezovanje univerze in industrije. Primer »znanstvenih tovarn« v okviru Instituta Jožef Stefan.
- c/ Organizacije za formiranje manjših organizacij različnih storitvenih in proizvodnih usmeritev (ni nujno »hi-tech«). Takšno ponudbo imajo AGEA iz Nove Gorice (4 formirane organizacije), RC Celje (2 formirani

organizaciji) ter SIC pri ECM Maribor (šele začenjajo).

d/ Inkubacija novih podjetij znotraj velikih organizacij. Skupina profesorjev EF Ljubljana (ustanovitelji AGEA) sodelujejo pri vzpodbujanju podjetništva z Iskro Delfo, Železarno Jesenice, Gostolom Nova Gorica. Ideje o usposabljanju za podjetništvo znotraj velikih DO ima tudi skupina profesorjev VEKS Maribor.

e/ Oblike inovacijskih centrov znanih iz tujine, ki zagotavljajo skupne prostore, administrativne in vzdrževalne storitve, pri nas še ni.

4. Ocene, ki nakazujejo trende pri nas:

- Z reševanjem iz razvojne krize bi se morala normalizirati tudi struktura podjetij po velikosti, kar pomeni po neki oceni v Jugoslaviji fluktuacijo 100 tisoč zaposlenih iz velikih v majhna podjetja.
- Danes so potrebna posebna znanja o proceduri ustanavljanja malih organizacij zaradi ogromnih birokratskih blokad, kar to fluktuacijo nekako zadržuje, vendar je vse več institucij, ki se s tem ukvarjajo.
- Velike organizacije, ki so zaradi načinov vodenja, organiziranosti in samoupravnih nasprotovanj nespособne realizacije novih idej, lahko ob povečanih možnostih zaposlovanja drugje izgube velik del visoko usposobljenega kadra.
- Razvojna politika, posebno občinska, vse bolj vključuje koncepte aktivizacije podjetništva in ustanavljanja novih podjetij. To so programi sistematičnega iskanja kadrov in idej v obstoječih delovnih organizacijah.
- Nekatere velike delovne organizacije se odločajo za organiziranje podjetniških oblik znotraj njih samih ob podpori svetovalnih organizacij, da bi obdržali ključni kader.
- Velike delovne organizacije imajo na voljo prostore in osnovne storitve za organiziranje inkubatorjev z nizkimi zagonskimi stroški.

5. Možne povezave z Železarno Štore:

- a/ Natečaj idej za nove proizvodne programe: Kritične točke natečaja so bile: malo novih idej, kar priča o določnem nezaupanju ali pa pasivnosti in malodušju zaposlenih.
- Slaba predstavitev idej kaže na nepoznavanje nujnih osnovnih informacij, kot na primer načrt realizacije in tržne možnosti.
- Neodločnost kompetentnih za odločanje zaradi strahu pred konkurenco.
- Ocenjujem, da imamo za sistematično podporo realizaciji idej premalo znanja, na nove proizvode gledamo preveč megalomansko, ne upamo se boriti za tržišče, ampak samo iščemo prazen prostor.
- b/ Predvidevanja delovanja nove organizacije: Finalizacija izdelkov in proizvodnja industrijske opreme bosta zahtevali znanje za realizacijo množice manjših projektov/idej.
- c/ Fluktuacija strokovnega kadra: Kljub relativni izenačitvi OD z drugimi DO se fluktuacija nadaljuje. Strateško vizijo Železarne bi morali oblikovati strokovnjaki sami, v splošnem vzdrušju brezperspektivnosti pa se jim zdijo osebni profesionalni cilji ogroženi. Potrebujemo zeleno luč in podporo za njihovo uresničevanje.

Gorazd Tratnik

Posvetovanje o uporabi zemeljskega plina

V sredo, 26. 10. 1988 je bilo v Domu železarjev na Teharjah posvetovanje o uporabi zemeljskega plina. To posvetovanje sta organizirala naša DO in SOZD Petrol DO zemeljski plin. Posvetovanje se je udeležilo preko 53 predstavnikov delovnih organizacij, ki

se nameravajo vključiti na plinsko omrežje v Sloveniji, ali pa povečati količine plina, ki ga dobivajo iz plinskega omrežja. V okviru tega posvetovanja so predstavniki železarne iz tozda Energetika predstavili izkušnje v uporabi zemeljskega plina. Predstavniki inženiringa pa so navzočim predstavili naš KNOW HOW pri projektiranju in montaži plinskih sistemov v okviru delovnih organizacij, poleg tega pa so prikazali tudi proizvode, ki jih proizvajamo na področju plinsko-energetske opreme: plinske gorilnike, armature in peči. Naša raziskava trga pa je prikazala tržne možnosti za prodajo naših proizvodov. Posvetovanje je po navedbah udeležencev in organizatorjev v vseh pogledih uspelo.

Strateško planiranje

Prihodnje leto, v novembru, bo minilo 20 let, odkar je bila podpisana pogodba o ustanovitvi združenega podjetja Slovenske železarne, ki se je 1973. leta okrepilo s predelovalnimi organizacijami in MI ter se po spremembi ZZZD preoblikovala v SOZD SŽ. Figurativno bi lahko rekli, da je SOZD SŽ zrasla v mlado brhko dekle dvajsetih let, ki jo v zgodnjih letih skrojena obleka tišči kot oklep, da jo pogosta odsotnost od pouka in nabiranja znanja bega do te mere, da se ne more odločiti o pravi smeri na razpotju, pred katerim stoji. Od tod naj krene naša današnja in ne samo današnja razprava in razmišljanja: kakšno novo obleko skrojiti dekletu, s kakšnimi znanji jo oborožiti, da bo lahko krenilo po edini pravi poti in mogoče cesti na razpotju - to je po cesti, ki vodi v širni svet -, kajti le v svetu bo lahko odraslo, se uveljavilo in s tem potrdilo.

V svojem prispevku bom poizkušal predstaviti nekatere elemente. (Nadaljevanje na 5. strani)

KAKO POSTOPAMO V PRIMERU NASTANKA POŽARA

Mesec oktober je bil mesec požarnega varstva; mesec v katerem bi morali postoriti vse, da do požarov ne pride in storiti vse v primeru, če kljub temu do požara pride, da bi bila škoda čim manjša. Ali smo to storili? Pomislimo, kaj smo storili: doma, v okolju, kjer živimo, v tovarni na delovnih mestih, kjer delamo, ali imamo vse tehnološke procese v proizvodnji pravilno požarno zavarovane, pa tudi urejeno okolje in urejene varnostne prehode! Razmišljanja o vsem tem in o požarno-varnostnih ukrepih in našem znanju o gašenju morajo biti naša vsakodnevna skrb. Opozarjati moramo sodelavce in vodstva o vseh nepravilnostih, ki lahko povzročijo požar. Seveda je naša skrb, da sami odstranimo vzroke nastanka požarov. Število požarov v Sloveniji v industriji, gospodarstvu kakor v naseljih nas na to opozarja.

Sedaj pa nekaj o tem, kako postopamo v primeru nastanka požara, četudi zagori najmanj vredna stvar, saj se iz tega lahko razvije katastrofalen požar, ki uniči delo več rodov pridnih rok. Postopajmo takole:

- Ne delajte panike, ampak bodite prisebni!
- Čimprej izklopite električni tok, dovod plina, odstranite lahkovnetljive tekočine!

- Začnite gasiti sami z ročnimi gasilnimi aparati, hidranti ali s priročnimi gasilnimi sredstvi, kot so: zemlja, pesek, prekrivanje s pregrinjali in drugimi sredstvi.

- Če vidite, da požara ne morete pogasiti, pokličite gasilce; v tovarni so dosegljivi na telefonu int. 333, če kličete izven tovarne, pa na št. 770-048.

- Če ste klicali gasilce, pošljite nekoga pred objekt, da bo pokazal mesto nastanka požara. Praviloma morate ob klicu povedati, kje gori, kaj gori, od kod kličete in kdo kliče (morate povedati priimek in ime). To je potrebno zato, da se gasilci vsaj delno seznanijo z mestom in obsegom požara in da lažje ukrepajo.

- V slučaju požara plinske jeklenke zaprite ventil za dovod plina! To velja tudi za plinske instalacije; ohlajajte jih s polivanjem z razpršenim curkom vode. Jeklenko odnesite na prosto. Že z zapiranjem dovodnega ventila bo ogenj ugasnil, vendar je ohlajanje nujno. Pokličite strokovnjaka iz področja energetike, da instalacije pregleda; po pregledu ukrepajte po navodilu strokovnjaka.

- Požar razlitih lahkovnetljivih tekočin gasite z ročnim gasilnim aparatom na peno in na CO₂ plin, lahko pa gasite (in to zelo učinkovito) z zemljo, peskom in pepelom. Trde materiale gasite z vodo. Karbida in njegovih hlapov ne gasimo z vodo, ker se razvija gorljivi plin acilen. Enako moramo paziti, da z vodo ne pridemo v stik z materiali, ki ob dotiku z vodo razpadajo s posledicami.

Mladi rod iz Stor si ogleduje reševalne naprave.

- Električne instalacije pod napetostjo ne gasimo z vodo, niti ne s sredstvi, ki vsebujejo vodo; zato jih obvezno pred gašenjem izklopite. Z vodno meglo gasijo take instalacije pod napetostjo le strokovnjaki-gasilci, ki imajo posebno orodje, opremo, črpalke za visoke pritiske, česar vsi gasilci nimajo.

- Polivanje vročezareče žilindre ni v nobenem primeru dovoljeno, saj pride do eksplozij, nevarnih za ljudi in nastanek požara.

Gašenje bo lahko in učinkovito, v kolikor bodo tovarniške dvorane, delovna mesta urejena, gasilne naprave v prostorih vedno uporabne in če obstaja zavest ljudi, da sami največ naredimo, preden pridejo gasilci.

Ne zlorabljam o gasilnih naprav v prostorih, kjer so te nameščene! Te naprave (ročni gasilni aparati, zidni in talni hidranti) morajo biti vedno dostopne; ne smejo se uporabljati v druge namene, tudi v proizvodnih namene ne. V slučaju, da smo jih iz upravičenih razlogov vseeno uporabili, moramo o tem takoj obvestiti gasilsko službo in dogodek navesti v knjigo poročil odgovornega delavca v proizvodnem procesu. Gasilska služba bo uporabljeno napravo takoj pregledala in jo pripravila za uporabo. Nobena naprava za gašenje ne sme biti neuporabna!

Storite tudi vi, da bo požarov (požar pa je vsako nekontrolirano gorjenje v Sloveniji in tudi pri nas) čim manj! S tem boste dostojni svojih predhodnikov, ki so ustvarjali, kar imamo in vas samih, ki ustvarjate zase in svoje potomce.

Vsebinsko in naloge za mesec požarnega varstva imejmo v mislih vse leto in uspeh ne bo izostal - požarov bo manj!

Anton Mackošek

Strateško planiranje

(Nadaljevanje s 4. strani)

mente, ki so, menim, relevantni za naše odločitve in oblikovanje globalnih ciljev in vizijo našega razvoja.

Vsaj štiri, če ne več pomembnih ugotovitev moramo upoštevati pri oblikovanju elementov oziroma konsistentne vizije našega razvoja:

- 1) Iz analize poslovanja Slovenskih železarn (zgolj železarn) v letih 1986-1988 izhaja ugotovitev, da smo z dosedanjim načinom dela, razmišljanja in razvoja več ali manj obsojeni: tako posamezne organizacije kot celota na minimum družbene učinkovitosti, vsakoletnih težav v poslovanju, krčevitega boja za prostor pod soncem - z eno besedo na izrazito neatraktivno področje gospodarske strukture.

- 2) Jugoslovanska družba se kljub velikim krčem, dogmam in ideološkim sponam odloča za tržno ekonomijo, za delovanje ekonomskih zakonitosti, ki ne prenesajo stereotipnih načinov dela in okostenele organizacije, ki zahtevajo veliko fleksibilnost, veliko samostojnost delov, pa tudi veliko koncentracije tistega, kar je potrebno, da je skupno.

- 3) 1992. leto bo v mnogočem prelomno za marsikatero podjetje v tujini, pa toliko bolj za naše organizacije. Če danes ne začnemo razmišljati kako, na kakšen način in s katero proizvodnjo se bomo vključili v skupen evropski trg, v delitev dela, smo zamudili vlak za 21. stoletje.

- 4) In ne nazadnje, spremenjena družbena regulativa (predvsem mislim na zakon o samoupravnih podjetjih) bo zahtevala, a hkrati omogočala, da svojo organiziranost prilagodimo potrebam tekočega dela in viziji strateškega razvoja.

Upoštevaje navedene ugotovitve mislim, da lahko nedvoumno ugotovim, da se ne kot celota ne kot posamezne organizacije nismo sposobni resneje spoprijeti z izzivi tekočega poslovanja ter izzivi bližnje in daljne bodočnosti.

Iz pripravljene analize poslovanja v letih 1986-1988 kljub vsemu povedanemu sledi, da imamo v D. O. veliko notranjih rezerv, in to v vseh sredinah. Notranje rezerve, ki jih lahko in moramo neposredno aktivirati, in ki so predmet naših akcijskih programov, so: v obsegu proizvodnje, zmanjševanju vseh vrst stalnih in spremenljivih stroškov, v obsegu živega dela in to ne glede, ali gre za proizvodno delo ali režijsko. Ob tem pa

se moramo zavedati, da so vendar vse te rezerve bolj plod naše neučinkovitosti, nedelavnosti, nereda in nediscipline, kot pa bi šlo za resnične še neizkoriščene možnosti.

Te so bolj v dolgoročnih sistemskih in strukturnih premikih, kot so: ustrezne razvojno-programske usmeritve, sodoben marketing, pravilna zasnova razvojno-raziskovalnega dela, strokovno utemeljena samoupravna in poslovna organizacija in informatika, sposobni kadri, učinkoviti sistemi upravljanja in vodenja, vloga sistema motivacij s pozitivnimi in negativnimi sankcijami; sistem integralnega upravljanja kakovosti ter tehnološki red. Te resnične dolgoročne, programsko strukturalne notranje rezerve morajo postati eden od osnovnih sinergijskih učinkov in osnovno vezivo znotraj vsakega sistema, zato tudi znotraj naše SOZD. V sleherni naši D. O. in tudi na ravni SOZD razmišljamo o nadaljnjem razvoju tako dela kot celote, pri čemer je nedorečeno vprašanje, ali smo in kako smo pristopili k strateškemu planiranju in kakšne globalne cilje smo si postavili. Razen redkih izjem (nekaj v Železarni Ravne - Vodeb, Svajger), niti v naših D. O. niti v SOZD nismo resno organizirano pristopili k strateškemu planiranju, kar je velika napaka in zgrešenost najodgovornejših ljudi v SOZD.

Ta prispevek naj v tem pogledu pomeni mejnik z razpravo, dopolnitvijo in sprejemom pristopa k strateškemu planiranju. Vsako vodstvo mora imeti vizijo dolgoročnega razvoja, ki ga strateško planiranje dopolni, potrdi in operacionalizira, pri čemer se kaže uspeh organizacije oziroma podjetja v njegovi konsekvantni izpeljavi. Naj mi bo dovoljeno, da povem na kratko svojo vizijo razvoja sistema SŽ kot eno od možnih vizij razvoja, pri čemer ostaja vprašanje, ali le-ta sloni na pravih izhodiščih in pravih ocenah stanja.

Izhodišče mi je SOZD SŽ kot gospodarski sistem, kot oblika organiziranosti gospodarstva, preko katere se učinkovito razrešujejo protislovja blagovno - tržne proizvodnje še posebej v dejavnostih, ki so proizvodno in razvojno kapitalno intenzivne, in to na predvsem dveh področjih:

- a) pri usmerjanju in uresničevanju razvoja,
- b) pri urejanju eksternih poslovnih in drugih razmerij, še posebno velja to za tržna razmerja.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Urejanje Slivniškega jezera in ribiškega doma Tratna

Za pregrado Tratna je leta 1976 nastalo umetno Slivniško jezero, ki ima ob maksimalni zaježitvi ca. 86 ha površine, njegova največja globina pa seže tja do 14 metrov. Pregrada je bila zgrajena za potrebe tehnološke vode Železarne Štore in kot zadrževalnik poplavnega vala, sočasno pa je na tej akumulaciji našlo svoje mesto tudi ribištvo in rekreativni turizem. Nastajali so najrazličnejši projekti urbanizacije jezera in načrti njegovega izkoriščanja, ki pa ostajajo le na papirju. Nikomur ni bilo mar varovanje kvalitete jezerske vode in naravnega okolja jezera. Skrb nad tem so samoiniciativno prevzeli ribiči Ribiške družine Voglajna. Le slednjim gre zahvala, da je jezero danes biološko živo, se čisti in vegetativno ureja ter tako dobiva vse večji pomen tudi v turizmu.

Sočasno z nastajanjem jezera se je gradil ribiški dom Tratna. Zgradili so ga s prostovoljnim delom ribiči ob pomoči delavcev Železarne Štore. Sprva je bil ta objekt, ki še danes predstavlja edino gostinsko-turistično ponudbo Slivniškega jezera, namenjen izključno dejavnosti ribiške družine. S popularizacijo ribiškega doma, z ribami bogatega jezera in njegovega naravnega okolja, pa je nastal večji interes za njegovo koriščenje med turisti in delovnimi kolektivi, še predvsem pa med delavci Železarne Štore.

Prijetno okolje, pa navsezadnje tudi možnost brezplačne uporabe ribiškega doma, je privedlo do tega, da je postal ključni objekt organiziranih srečanj delavcev TOZD in DSSS. Slednje dokazuje tudi 64 dni letošnje zasedenosti oziroma koriščenja doma v glavni sezoni s strani Železarne Štore. K temu lahko dodamo še letovanje devetih železarskih družin. Seveda se je s tem bistveno spremenil status doma, ki ga predvsem zadnja leta še najmanj koristijo ribiči kot nosilci njegove izgradnje in rednega vzdrževanja. Verjetno bo ob takšnem trendu rasti koriščenja potrebno razmisliti, da se ribičem omogoči postavitev nadomestnega objekta z željo, da bi še naprej ostali tudi upravljalci ribiškega doma Tratna.

Vsa dela na ribiškem domu in njegovi okolici so se vsa leta, zaradi kroničnega pomankanja finančnih sredstev, izvajala nenačrtno oziroma

po zamisli posameznih aktivnih članov Odbora za upravljanje objektov in zemljišč Tratna. V letošnjem letu pa je temu odboru oziroma Ribiški družini Voglajna uspelo pri Območni vodni skupnosti Savinja – Sotla zagotoviti finančna sredstva, s katerimi bo plačana izdelava projekta dokončne ureditve doma in njegove širše okolice. Do dneva pristopa k uresničevanju zamisli arhitektov bo potrebno končati že začeta dela na postavitvi dodatnih pokritih kurišč, manjkajočih zunanjih sedežnih kapacitet, otroškega igrišča, plesišča, ureditvi peš-poti ter zasaditvi manjkajočega drevja in cvetja za prijetnejše bivanje. Za to bo potrebno opraviti še veliko prostovoljnih ur in izločiti tudi nekaj finančnih sredstev. Verjamemo v dosedANJI delovni član posameznikov in posluh ribičev ter železarjev do tega koticčka, pa bo premagana tudi ta naloga do 1. 5. 1989, ko bomo na ribiškem domu Tratna skupno odprli novo sezono.

MŠ

Strateško planiranje

(Nadaljevanje s 5. strani)

Drugače povedano, vizija in hkrati cilj strateškega planiranja je: »SOZD SŽ rentabilen in stabilen sistem, ki svojo ekonomsko učinkovitost gradi na konkurenčnosti svoje proizvodnje in poslovanja doma in v tujini, na doseženem visokem dohodku in nadpovprečnih naložbah z izdelano podjetniško kulturo in filozofijo ter lastnim imagem!«

S tako oblikovanim sintetičnim ciljem, ki je hkrati vizija, sem se vnaprej opredelil do enega ključnega vprašanja, ki se še ali pa se bo postavljalo pred nas: SOZD SŽ da ali ne, oziroma kakšen SOZD? Odgovor na vprašanje, kakšen naj bo SOZD, ni ravno enostaven niti ne enopomenski. Osnovna razmišljanja bi morala iti v smeri opredelitve SOZD kot razvojno strateške institucije, ki je razbremenjena operativnih opravil. Vloga SOZD mora biti zlasti v trasiranju skupnega razvoja in sprejemu odločitev, ki so na to vezane. SOZD mora biti sposoben koncentracije sredstev za uvajanje novih tehnologij, novih proizvodenj, za osvajanje novih trgov in sprejemanje rizikov, ki so na to vezani. Vloga in odgovornost SOZD morajo biti kadri, predvsem šolanje vodilnih ljudi in motivacija sodelavcev, kar zahteva sistematično in zgodnje investiranje v človeške vire. To bi za naše organizacije pomenilo sistematičen razvoj vodilnih ljudi, zavestno usmerjanje kariere 100 ali 200 najspodobnejših ljudi, pa tudi podmladka in strokovnih delavcev. To pomeni smiselno rotacijo ljudi na različnih delovnih mestih znotraj sistema v povezavi z operativnimi in strateškimi nalogami organizacij doma in v tujini, s čemer se utrjuje filozofija sistema in pripadnost sistemu.

Oblikovanje in uresničevanje strategije nastopa na mednarodnih trgih, predvsem izgradnja ustreznih tržnih kanalov in ustrezne zunanje-trgovinske mreže je atribut sodobno organiziranega sistema, ki ne more delovati in v celoti izkoriščati sinergijskih učinkov brez lastnih ali mešanih podjetij v tujini, kot hrbtnico zunanje-trgovinskih povezav. Če je SOZD oblika, v kateri se DO organizirajo kot sistem, je interna banka oblika, v kateri se znotraj sistema organizira skupno upravljanje in izvajanje finančne funkcije. Zato je učinkovito delovanje Interne banke eden od pogojev, da SOZD lahko uveljavi svoje materialne prednosti sodobnega poslovnega sistema.

Eno od ključnih vprašanj naše konkurenčnosti in uspešnosti je metalurgija. Taka, kot je sedaj, je predraga in zato nekonkurenčna in zategadelj tudi ni perspektivna. Na žalost to ugotavljamo v času, ko svet ustvarja na metalurgiji pomembne profite in s tem demantira tudi pri nas zelo prisotno tezo, da je metalurgija kot panoga na odhodu. Nasprotno. Razviti svet je ponovno potrdil, da ne obstajajo izumirajoče panoge, pač pa je veliko bolehnih in propadajočih podjetij. In če nočemo priti tudi mi

na seznam takih podjetij, moramo ravnati tako, kot je ravnal svet v podobnih primerih.

Najprej ugotoviti naše realno stanje v metalurški proizvodnji in ga primerjati s stanjem in dosežki v svetu, in to z najboljšimi organizacijami (ne s povprečjem). To pomeni očistiti metalurško proizvodnjo vsega, kar tja ne spada, pa se je razvijalo in bohotilo v senci metalurgije. To nadalje pomeni razbremeniti metalurško proizvodnjo nepotrebnih storitev in administracije ter preglomazne in neučinkovite organizacije. To v končni konsekvenci pomeni postaviti enoten koncept razvoja ČM v SŽ. Pod enoten koncept predpostavljam optimalen koncept jeklarn in vročih valjarn; hladno obdelavo in predelavo pa specializirati in uvesti delitev dela ter jo tretirati že kot finalizacijo.

Pri tako zastavljenem konceptu metalurgije ni nujno, da se specializacija in delitev dela vežeta samo na tri železarne. Ni nobenega razloga, da ne bi iskali optimalizacije z drugimi metalurškimi organizacijami v Jugoslaviji in predvsem, poudarjam in podčrtujem, s tujimi metalurškimi organizacijami. Tak pristop do metalurgije, ki ima za cilj čim cenejšo proizvodnjo jekla, bo seveda pokazal na prave tehnološke viške, ki jih, na žalost, imamo več, kakor smo pripravljeni priznati.

Tu je ponovno vloga sistema, ki mora biti strokovno usposobljen in finančno sposoben za uresničevanje številnih majhnih programov na področju predelave jekla in tudi na drugih tržno in dohodkovno atraktivnih področjih.

To bo moč, če bomo v okviru sistema postavili teame za razvoj naših poslov, ki bodo iskali nove možnosti uporabe in prodaje naših izdelkov, dajali pobude za razvoj novih izdelkov, dajali pobude za integracije itn., vedno na osnovi usmerjenih nalog in konkretnih projektov.

Novi tržno atraktivni in izvozno naravnani program je sedaj in v naslednjem obdobju prepotrebna osnova za spreminjanje strukture izvoza in uveljavljanje tudi na drugih segmentih družbene proizvodnje, predvsem v smislu diverzifikacije proizvodnje.

SOZD kot sistem lahko uresničuje svojo razvojno strateško vlogo le v pogoju visoke decentralizacije in avtonomnosti delov sistema, ali če hočete podsistema, ki jim njihovo organizacijsko strukturo omogoča, da lahko elastično in hitro reagirajo na spremenljive pogoje trga, kar bi pomenilo spremembo funkcionalne v divizijsko strukturo. Ob tem se takoj postavlja vprašanje, ali je moč govoriti o organiziranosti sistema, ne da bi načeli vprašanje o organiziranosti delov sistema. Sestavni del kulture poslovanja in filozofije sistema so pravila igre, ki veljajo za vse, ki so sankcionirana, in ki omogočajo, da se lahko v ekonomskem sistemu izkoristijo vse prednosti sistema. Nedorečena pravila igre oziroma nesankcionirano neizvrševanje vsebine našega samoupravnega sporazuma še

(Nadaljevanje na 7. strani)

SEJA PREDSEDSTVA ZK SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

V petek, dne 21. 10. 1988, je bila seja predsedstva Akcijske konference ZK SOZD Slovenske železarnice s samo eno točko dnevnega reda: »Aktivnost organizacij ZK v SOZD Slovenske železarnice v sedanjih družbenopolitičnih razmerah in sprejetih nalogah«.

Skupna značilnost razprav je bila trdna odločenost, da prekinemo z neaktivnostjo tako članov predsedstva kakor tudi vseh članov ZK SOZD. Dogovorjeno je bilo, da aktivnost predsedstva ne sme in ne more biti odvisna zgolj od posameznikov, pač pa mora k vsebini in aktivnostim predsedstva dodati svoj prispevek vsak član; ter da se moramo v bodoče redno sestajati vsaj enkrat mesečno po zgledu sindikata, ki po besedah tov. Uršiča dobro dela. Na seji je bil s strani štorskih komunistov podan konkreten predlog organiziranosti Akcijske konference ZK SOZD po principih projektnega organiziranja in v zvezi s tem dogovorjeno, da o predlogu v vseh sredinah temeljito razmislijo, dokončni predlog pa bi potem uskladili na naslednji seji predsedstva Akcijske konference ZK SOZD, ki bo v Štorah dne 6. 12. 1988 ter se seveda dogovorili o vsebini in programu dela.

Projektni način dela izgleda na prvi pogled nov, vendar sam po sebi ne ponuja kakšnih bistvenih kvalitativnih premikov v delovanju ZK, saj smo tudi že do sedaj podobno poskušali doseči v okviru raznih komisij in aktivov z zvenečimi ter obetavnimi naslovi. Nove so predvsem razmere, v katerih živimo oz. spoznanje, da živimo na robu propada ter spoznanje, da se moramo reševati predvsem sami s poštenimi in kvalitativnim delom, s poštenimi medsebojnimi odnosi. Iz tega sledi, da je uspeh odvisen od vsebine dela, ustreznih načelnih opredelitev, domišljenih izhodišč, novih sposobnih in delovnih kadrov in nenazadnje je uspeh odvisen tudi od tega, kako širok krog delavcev in občanov bomo uspeli pridobiti z novimi idejami, za nove ideje. Projektni način dela je samo ena od možnosti, da se pri razreševanju nakopičenih problemov povežemo v okviru panoge in regije ter da zahteve delavcev skupaj pripeljemo do takšne kvalitete, višine in ostrine, da bo možen preskok iz verbalnega v dejansko razreševanje.

Ob priliki reorganizacije delovne organizacije Železarne Štore se bomo morali ustrezno organizirati tudi v vrstah ZK. Predlagano je, da še naprej obdržimo osnovno obliko konference ZK kot najvišji organ ZK na nivoju delovne organizacije, sestavljen iz delegatov iz vseh sredin v razmerju 1 : 4. Glede na stanje članstva v osnovnih organizacijah bi torej morali popolniti izpraznjena mesta v konferenci ZK. Še naprej bi tudi obdržali organizacijsko obliko osnovnih organizacij, ki pa bi jih po strukturi prilagodili na podlagi statuta delovne organizacije oz. v okviru poslovne enote.

To prestrukturiranje je možno šele potem, ko bo tudi statut delovne organizacije sprejet. Kot vsebinska novost v organiziranju ZK se pojavlja ideja o organiziranju projektnih teamov, ki bi delovali v okviru delovne organizacije na nivoju predsedstva konference ZK in bi bili glede na vsebino element povezovanja v okviru SOZD in regije. Seveda bo takšno povezovanje smiselno samo v primeru, če bo predlog sprejemljiv tudi za druge članice SOZD in občinskega komiteja.

Prav bi bilo, da o tem vsak zase temeljito razmisli ter se v akcijah čimprej uskladimo, kajti tistih pet minut do dvanajste neusmiljeno teče.

Alojz Urbanc

Strateško planiranje

(Nadaljevanje s 6. strani)

pomeni eno od osnovnih slabosti in pomanjkljivosti našega dela oz. sistema. Nedefinirana odgovornost posameznih ravni, predvsem pa vrha do baze, nejasne ingerence hromijo našo učinkovitost. Izoblikovana, sprejeta in uresničevana strategija razvoja je črta ločnica med resničnim poslovnim sistemom in namišljenim. Kultura poslovanja in filozofija sistema sta temeljni obeležji pripadnosti posameznika sistemu.

Glede na to, da v SZ še nimamo tako rekoč dokončnih oziroma zadovoljivih vizij dolgoročnega razvoja, moramo pri snovanju le-teh ustvariti odprt sistem za sprejem različnih idej, ustvariti vzdušje, v katerega bo vključeno čim več ljudi, predvsem tistih, ki sedaj počivajo ali celo dremajo. Menim, da bo tudi to premalo, saj nam vsem skupaj manjka tudi znanja in včasih celo volje. In ne nazadnje, ne poizkušajmo ponovno »odkrivati Amerike«. Zato se moramo, menim, dogovoriti pri oblikovanju dolgoročnega razvoja, tudi o angažiranju tujih institucij, s čemer bi povzeli izkušnje poslovnih sistemov v razvitih ekonomijah.

Ko bomo čez leto dni ob ceni prehojene poti dvajsetih let ugotovljali, da marsikaterega od zapisanih ciljev nismo uresničili, se, če smo pošteni, ne bomo mogli zgovarjati zgolj na objektivne težave. Kajti naredili smo toliko in samo toliko, kolikor smo bili pripravljeni napraviti oziroma uresničiti.

IGOR URŠIČ, dipl. ing.

Udeleženci X. kolesarskega maratona.

JUBILEJNI MARATON

Dne 24. in 25. IX. 1988 je bil organiziran X. planinski kolesarski maraton Celje-Logarska dolina-Celje v izvedbi planinske sekcije Cinkarne.

Kljub slabi vremenski napovedi se nas je iz petih društev zbralo »usodnega« dne pred motelom Merx na Ljubljanski cesti, 50 kolesarjev: od prireditelja - 28, PD Aero - 8, PD Železničar - 7, PD Železar - 4, PD Zlatarna - 2 in PD Metka - 1 kolesar. »Tehničnega« pregleda koles ni bilo, lepa navada je ostala samo pri razdeljevanju startnih števil (da se pri poznejšem »žrebanju« vé, kdo bo kaj dobil). Lične kape z reklamo za DIVO so bile pa kar dobrodošle. Start ob 7,45. uri je »uspel« in v nam že znani koloni, se v spremstvu »leteče« odpeljemo proti 75 km oddaljenemu cilju. V Parižljah imamo prvi postanek in čaj; pa preobleči se je treba, saj se nam sonček prijazno smehlja izpod neba; slovo vzame tudi miličnik z BMW-jem. Kot že vsa pretekla leta, je tudi letos pred nami Šlandrov avto; v njem je zgovorni mož, da obvešča ljudi v zaselkih, skozi katere se peljemo, kaj predstavlja naša kolona, obenem pa skrbi, da tudi kakšna domača zadoni skozi »trobila« na strehi vozila.

Druga postaja je v Ljubnem. Tu bo treba nekaj založiti; a glej ga šmenta trgovskega, zmanjkalo jim je kruha. Iz zadrege nas reši pek izza ovinka z svežimi orehovimi rogljički. Spočiti nadaljujemo vožnjo; v nogah že čutimo, da se cesta rahlo, a vztrajno vzpenja. Pri Rogovilcu imamo še zadnji odih; založimo se z »vsem potrebnim«, saj je treba od tu naprej krepko stopiti na pedala. Tudi to premagamo in pred trinajsto uro smo na cilju - mislim kolesarskem. Po že tradicionalni gobovi juhi z ajdovimi žganci nas čaka še obvezen vzpon na Okrešelj, kjer je treba tudi nekaj popiti - dom obnavljajo in je vsak dinar dobrodošel. Pred mrakom smo šli nazaj; za večerjo je »slovenska« jed - meso na žaru, pijača v lastni režiji, zabava (saj je, vraga, jubilejni - le zakaj ne bi bilo vsaj »muzike«!) pa po svoji iznajdljivosti in domišljiji. No, z zabavo ni bilo nič, vsaj tu v bližini ne, tega se organizator ni domislil. Sicer pa tu ne »rabijo« denarja - rabijo ga na Okrešlju.

Po res izdatnem spanju, se prebudimo v še lepše jutro. Zajtrk malo kasni zaradi premika ure, kar je v povezavi z dobavo mleka, saj h koruznim žgancem ne »paše« čaj. Ob 9. uri in 10 minut se poslovimo od Logarske; na svidenje drugo leto - če nas inflacija ne bo dotolkla! Ker precej kasnimo, se vračamo bolj pospešeno in ob dveh krajših postankih smo okoli poldne v Parižljah, kjer nas že čaka »leteče spremstvo«. Zaključek je v gostišču Ojstrica (na vrtu) z enolončnico in pivom in gobovo torto, mojstrovino gobarske in naše dolgoletne planinke tov. Milke Debeljak. Do tu je še nekako bilo O. K. Zafeceljalo se je pri žrebanju startnih števil, če se je tištemu lahko reklo žrebanje. Prišlo je tudi do kršitve propozicij glede nagrad in je res škoda, da je prav »ta veseli« del pokvaril dobro razpoloženje tistim, ki so že imeli svoj maraton ter ga speljali po prvotnem dogovoru.

Čeprav JUBILEJ ni bil nič posebnega, še povprečnega ne, se v imenu »domačih« udeležencev zahvalim planincem-organizatorjem Cinkarne za to izvedbo, saj so kljub kikskom vseeno imeli dosti skrbi in sreče, da so nas brez nezgod po tisti razdrapani cesti spravili tja in nazaj.

Zalosten pozdrav - STANIČ

SEBI

Vidim le sebe
in oči zaprem,
ko vidim tebe,
želim si le sebe,
ker ne maram tebe,

ko spim, si ti poleg
mene, a vidim le
sebe...

Ko zbudim se,
vidim le sebe,
ker sem jezen
na tebe.

Egoist

IZ ZGODOVINE ŠTOR

Slika prikazuje člane štorske strelške družine leta 1936. Zanima nas kdo so osebe, ki so na fotografiji. Kdor spozna koga iz fotografije naj nam to sporoči v uredništvo našega lista. Fotografija je last Tončke Paulič.

KADROVSKE VESTI

V mesecu oktobru so bile v naši organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše DO:

Rajh-Špajn Valentina, dipl. politolog – Sektor za kadre.

Iz JLA so se vrnili:

Saveljič Zoran, livar-jedrar – Jeklovlek; Bežgovšek Franc, delavec – Jeklarna; Mlinar Viktor, strugar – Valjarna II; Cvetko Jože, strugar – Valjarna II; Mlakar Jurij, strojni ključavničar – Valjarna II; Dorn Anton, orodjar – Valjarna II; Dobnik Franc, strugar – Valjarna II; Dorn Anton, orodjar – Valjarna II; Dobnik Franc, strugar – Valjarna II; Žičkar Robert, livar in jedrar – Jeklovlek; Toplišek Aleksander, livar in jedrar – Jeklovlek; Plavčak Branko, predelovalec kovin – Valjar I; Mulej Simon, delavec – VTS.

Z rednim odpovednim rokom so odšli:

Gajser Vitomir, ing. gradb. – Sektor za RRI; Gobec Franc, livar kalupar – Modelna mizarna; Grilič Milan, monter energet. naprav – Obrat stroj. vzdrževanja; Kolenc Marija, dipl. ekonomist – Sektor za OEI; Elkasevič Mirsad, kalupar livar – Livarna I; Vajdec Samo, ing. strojništva – Jeklarna; Krajnc Marjan, dipl. ing. elektrotehnike – Sektor za OEI; Čuješ Ivan, dipl. ekonomist – Sektor za kadre.

Sporazumno z DO so odšli:

Goručan Igor, ing. strojništva – Vzdrževanje; Alukič Smail, strojni ključavničar – Livarna I; Jošt Pavel, pridobivalec kovin – Jeklarna; Jošt Peter, pridobivalec kovin – Jeklarna.

Samovoljno so zapustili DO:

Mastnak Srečko, delavec – Jeklarna; Šket Jakob, delavec – Jeklarna; Ograjenšek Renato, orodjar – MO orodjarna.

UPOKOJENI

FERENČAK Ivan, rojen 18. 6. 1936, stanujoč Vrbno 7/a, Sentjur. Prva njegova zaposlitev v železarni je bila od 1952. do 1957. Ponovno si je pridobil lastnosti delavca naše DO leta 1959. Skozi vso delovno dobo je delal v TOZD Jeklarna. Opravljal je dela topilca, od 1976. dalje pa vodje delovne izmene.

26. 6. 1988 je bil redno upokojen.

ZUPANC Franc, rojen 27. 1. 1931, stanujoč Kovinarska ul. 2, Štore. V železarni se je zaposlil leta 1959. Najprej je delal v valjarni, od 1962. leta dalje pa v TOZD KK na delih in nalogah »izvajanje spektralno-analitskih preiskav«.

29. 6. 1988 je bil predčasno upokojen.

SIKOLE Jožica, rojena 28. 6. 1933, stanujoča Pečovje 9/b, Štore. V Železarni se je zaposlila leta 1968. Skozi vso delovno dobo je delala v komunalnem oddelku kot čistilka.

JAZBINŠEK FRANC, rojen 3. 3. 1930, stanujoč Loke 16, Planina. V železarni se je zaposlil 1963. leta. Najprej je delal v TOZD Livarna II, od leta 1968 dalje pa v TOZD Livarna I. V tej TOZD je opravljal dela in naloge čistilca litine, izpraznjevalca form ter odpravljal površinske napake z varjenjem in brušenjem.

31. 10. 1988 je bil starostno upokojen.

BOROVŠAK Ana, rojena 9. 6. 1933, stanujoča Kompole 48, Štore. V železarni se je zaposlila leta 1970. Delala je v TOZD GKSG kot čistilka.

9. 6. 1988 je bila predčasno upokojena.

31. 10. je bil starostno upokojen.

GODICELJ EDVARD, rojen 26. 10. 1930, stanujoč Sentjanž 10 a, Štore. V železarni se je zaposlil leta 1952. Nekaj časa je delal v TOZD Livarna II, nato v TOZD Elektroplavž in od leta 1964 dalje v TOZD MO. V tej TOZD je opravljal dela in naloge strugarja, strojnega mehanika, univerzalnega strugarja in obdeloval najzahtevnejše obdelovance do IT 5 ter vodil skupino.

31. 10. 1988 je bil redno upokojen.

PINTER Alojz, rojen 17. 6. 1928, stanujoč Laška vas 4 a, Štore. V železarni se je zaposlil leta 1952. Nekaj časa je delal v jeklarni, nakar je bil premeščen v TOZD MO. V tej TOZD je opravljal dela in naloge žerjavovodje, brusilca, skladiščnika, rezkalca in najzahtevnejša orodjarska dela.

29. 6. 1988 je bil invalidsko upokojen.

NOVOLETNA ŠTEVILKA BO OBSEŽNEJŠA, ZATO VAS POZIVAMO, DA SE V TEJ ŠTEVILKI OGLASITE S SVOJIM ČLANKOM

ŠTORSKI ŽELEZAR – glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE – izhaja enkrat mesečno – Uredniški odbor: Tomažin Ana, Verbič Stane, Kragelj Jože, Marolt Boris, Kocman Vojko, Plaustejner Stane, Javeršek Branko – odgovorni in glavni urednik Pungartnik Oto. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (St. 421 – 1/72 z dne 20. 2. 1974) – tisk Aero Celje – TOZD Grafika – rokopisov ne vračamo.